

Prediker 10:1 – Hoeveel invloed heb ik op het leven?

Wie een beetje nadenkt kan ver komen. Maar is het leven een kwestie van je gezonde verstand gebruiken? Prediker ziet dat het leven niet zo maakbaar is. Dwaasheid doortrekt alles. Net als Gods koninkrijk.

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Bij deze preek is een verwerkingsblad beschikbaar: [Samen GROEI-en Prediker 10](#)

Liturgie

Zingen: Opwekking 331

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: LvK Lied 479 : 1, 2 en 3

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Prediker 9 : 13 – 10 : 20

Zingen: Psalm 2 : 1 en 4

Preek over Prediker 10 : 1

Zingen: Psalm 118 : 8, 9 en 10

Kinderen terug

Lezen wet

Zingen: GKB Gezang 38 (canon)

Gebed

Collecte

Zingen: Psalm 147 : 1, 4 en 7

Zegen

Hoeveel invloed heb ik op het leven?

Inleiding

dia 1 – boodschappen

‘Even snel boodschappen doen.’

Ik vind het vaak best leuk om boodschappen te doen,

maar er zijn ook nog zo veel andere dingen om te doen.

En dan is het fijn als het in de supermarkt een beetje opschiet.

dia 2 – boodschappenlijstje

Een goede voorbereiding is dan al het halve werk.

Als je voor de schappen nog moet bedenken

wat je vanavond toch eens wilt eten,

dan ben je nog wel even bezig.

Wordt het pasta, of toch aardappels?

Na lang twijfelen wordt het pasta.

Maar ja, wat doe je daar vandaag allemaal eens doorheen?

En lag er thuis eigenlijk nog gehakt in de diepvries?

Op die manier schiet het met boodschappen doen niet op.

Met een boodschappenlijstje gaat het al een stuk sneller.

Het denkwerk heb je thuis al gedaan,

nu hoef je alleen de boodschappen nog maar in je karretje te gooien.

En het kan nog sneller,

door je boodschappenlijstje slim te sorteren.

Dan moet je wel goed weten waar alles staat.

Je komt binnen bij de groente en fruit,

dus dat zet je bovenaan je lijstje.

Alles zet je er in de volgorde van je looproute op.

Zeg maar ‘de boodschappenlijstjes voor gevorderden.’

dia 3 – kassa

Dan heb je het allemaal heel goed bedacht.

Die boodschappen heb je zo gedaan!

Nou ja, je kunt natuurlijk ook pech hebben.

Er ligt geen broccoli in de schappen, en dat heb je echt nodig.

Je schiet een medewerker aan, die in het magazijn op zoek gaat.

Gelukkig neemt hij broccoli mee, maar daar gaat je kostbare tijd.

Of je kiest die rij die zo kort leek bij de kassa.

Maar de klant voor je vraagt zich af of alle korting wel goed is doorberekend,

hij denkt dat hij een foutje op de kassabon heeft gevonden, en samen met de caissière zoekt hij dat uit.

Je denkt steeds: 'zal ik toch nog naar een andere kassa gaan?'

Of, wat mij laatst is overkomen...

Wil je afrekenen, blijkt dat je je pinpas bent vergeten.

Contant geld had ik ook niet mee.

Dus heen en weer naar huis om die pinpas op te halen.

Behalve dat ik baalde van die stomheid, kostte het ook tijd.

dia 4 – hoeveel invloed heb ik op het leven?

Hoe goed je het ook allemaal bedacht hebt, je kunt altijd pech hebben.

Dat is waar Prediker het over heeft.

Je kunt alles goed uitdenken,

maar hoeveel invloed heb je eigenlijk op je leven?

1. Kwestie van goed nadenken?

dia 5 – kwestie van goed nadenken?

Is het leven een kwestie van goed nadenken?

Zoals het spreekwoord zegt: 'bezint eer ge begint'?

Het lijkt mij inderdaad handig om je niet overal direct in te storten,

maar eerst gewoon even na te denken.

Dat kan je veel ellende besparen.

dia 6 – wijsheid: praktische levenswijsheid

Prediker is het daar helemaal mee eens.

Hij noemt dat wijsheid.

'De wijze', zegt Prediker, 'volgt altijd het goede spoor, de dwaas ontspoord voortdurend.'

Je kunt dus maar beter wijs zijn!

Maar wat is wijsheid eigenlijk?

Wijsheid heeft niets te maken met je IQ.

Het is geen kwestie van hoe slim je bent.

Het is niet alleen weggelegd voor de allerslimsten.

Sterker nog: je kunt heel slim zijn, en toch een dwaas.

Wijsheid is iets anders, het heeft vooral met levenservaring te maken.

Wijsheid is een kwestie van je gezonde verstand gebruiken.

Bijvoorbeeld als je iets via Marktplaats koopt.

Als je voor 50 euro een elektrische fiets van nog geen jaar oud kunt kopen,

kun je gewoon weten dat er iets aan de hand is.

Óf de fiets is gestolen, óf hij doet het niet.

Het is dan wijsheid dat je die fiets niet koopt.

In de bijbel heeft wijsheid vaak ook met God te maken.

Echte wijsheid begint met ontzag hebben voor God.

Prediker is het daar ongetwijfeld mee eens,

maar hij heeft het in Prediker 10 toch over iets anders, over praktische levenswijsheid.

Wijsheid is een kwestie van even nadenken.

dia 7 – wijsheid helpt om keuzes te maken

Zulke wijsheid helpt je in het leven.

Het helpt je om goede keuzes te maken.

Om invloed op je leven te hebben.

Het leven wordt er gemakkelijker van als je eerst even denkt.

Neem bijvoorbeeld weer die te goedkope elektrische fiets:

dat lijkt leuk, maar kan je problemen geven met de politie,

of een heel hoge rekening van de fietsenmaker.

Elke dag moet je keuzes maken,

en als je daar gewoon je verstand bij gebruikt,

als je een beetje vooruit denkt,

dan kun je in het leven heel ver komen.

Kun je van je leven wat moois maken.

Prediker verbaast zich over hoe weinig sommige mensen nadenken.

Hij heeft het bijvoorbeeld over een houthakker die zijn bijl niet slijpt.

Ja, het kost even tijd om de bijl te slijpen, maar daarna gaat het werk ook veel sneller en heb je er veel minder kracht voor nodig.

Volgens Prediker heeft wijsheid veel voordelen.

dia 8 – garantie voor een mooi leven?

Maar is het leven een kwestie van goed nadenken?

Dat als je maar verstandige keuzes maakt, je een geslaagd en succesvol leven hebt?

Hebben we echt zo veel controle over ons leven?

Dat zou wel een wrede boodschap zijn voor mensen die het niet hebben gemaakt:

‘eigen schuld, had je maar beter moeten nadenken.’

Is wijsheid een garantie voor een mooi leven?

2. Nadenken is niet alles

dia 9 – nadenken is niet alles

Hoe positief Prediker ook is over wijsheid, in heel het bijbelboek komen dwazen er niet goed vanaf, toch erkent Prediker dat wijsheid ook niet alles is.

‘Een beetje dwaasheid maakt de beste wijsheid ranzig.’

Hoe goed je ook nadent, je hebt niet overal invloed op, en juist dat heeft vaak grote gevolgen.

Nadenken is dus niet alles.

dia 10 – dwaasheid: er hoeft maar iets te gebeuren, en wijsheid helpt niet meer

Prediker laat dat zien aan de hand van een heel kort voorbeeld:

‘een kostbare zelf bederft al door één dode vlieg.’

Die zalf, waarschijnlijk een soort parfum, is met veel zorg gemaakt.

Daar zit veel werk in.

En dan is er zo'n dom vliegje

die bedenkt dat hij precies boven jouw pot zalf wel kan neerstorten.

Je kunt die zalf dan net zo goed weggooien.

Hoe goed die zalf ook is, op sommige dingen heb je gewoon geen invloed.

Voor wijsheid geldt dat ook.

Je kunt nog zo goed nadenken, maar dat is geen garantie op succes.

Er hoeft maar iets te gebeuren,

en je hebt niets meer aan de goede keuzes die je hebt gemaakt.

Dat noemt Prediker 'dwaasheid'.

En dat is veel sterker dan wijsheid: dwaasheid doet de wijsheid teniet.

dia 11 – dwaasheid van jezelf, anderen en omstandigheden

Er zijn verschillende vormen van dwaasheid.

Dwaasheid kan zijn dat je zelf iets vergeten bent.

Zoals ik mijn pinpas vergat bij het boodschappen doen.

Aan een goed boodschappenlijstje heb je dan niet zo veel.

We kunnen van onszelf wel denken dat we heel wijs zijn,

dat we alles onder controle hebben,

maar wat moeten we toch vaak zeggen:

'o, stom van me, dat ben ik helemaal vergeten.'

Je leeft ook niet alleen op de wereld.

Dwaasheid van anderen doet ook mee.

Je kunt wel altijd je licht aan hebben op de fiets,

maar er hoeft maar iemand meer aandacht te hebben

voor zijn smartphone dan voor het verkeer,

en je hebt wel een aanrijding.

Dat voorkom je niet door na te denken.

En dan zijn er nog omstandigheden waar je geen invloed op

hebt.

Er kunnen allemaal onvoorspelbare dingen gebeuren.

Prediker heeft het over een andere houthakker.

Hout hakken is altijd gevaarlijk.

Er kan bijvoorbeeld een splinter van het hout af vliegen, recht in je oog.

Dat gebeurt gewoon, daar heb je geen invloed op.

dia 12 – het leven is niet maakbaar

Niet dat het helemaal niet uitmaakt wat voor keuzes je maakt.

Maar verwacht er niet te veel van.

Dwaasheid is overal, daar ontkom je niet aan.

Onze invloed op het leven is maar heel beperkt.

We geloven graag dat we alles onder controle hebben, maar er hoeft maar iets te gebeuren...

Dat is niet 'eigen schuld, had je maar beter moeten opletten.'

Het leven is niet maakbaar.

3. Gods dwaze koninkrijk

dia 13 – Gods dwaze koninkrijk

Toen ik bezig was met de voorbereiding voor deze preek, liep ik op dit punt vast.

'Het leven is niet maakbaar',

zoveel wordt uit de woorden van Prediker wel duidelijk.

Maar wat dan?

Moeten we dan maar gewoon wat minder verwachtingen van het leven hebben?

En waar is God trouwens gebleven?

Prediker kijkt vanaf beneden, hij kijkt naar wat hij ziet.

Maar God doet daar wel wat mee!

We maken even een sprongetje in de tijd,

we gaan van Prediker naar Jezus.

In Matteüs 13 vertelt Jezus een hele korte gelijkenis, die heel veel lijkt op die uitspraak van Prediker.

Het staat in Matteüs 13:33:

dia 14 – Matteüs 13:33

"Hij vertelde hun een andere gelijkenis:

'het koninkrijk van de hemel lijkt op zuurdesem die door een vrouw met drie zakken meel werd vermengd tot alle meel doordesemd was.'"

dia 15 – Gods koninkrijk werkt net als dwaasheid: het doortrekt alles

Zuurdesem doet hetzelfde als gist:

het zorgt ervoor dat als je brood gaat bakken, het luchtig wordt.

En een heel klein beetje zuurdesem heeft al veel invloed, het doortrekt alles.

Als het meel in aanraking is gekomen met het zuurdesem, dan kun je er maar beter heel snel broden van gaan bakken, anders kun je het meel weggooien.

Net zoals die zalf met een dode vlieg erin.

Jezus zegt: zo is Gods koninkrijk, dat doortrekt alles.

Gods koninkrijk werkt net zoals die dwaasheid bij Prediker!

We hebben ons leven niet in de hand,

maar als we met Gods koninkrijk in aanraking komen,

dan doortrekt dat alles!

Net zoals dwaasheid dat doet.

Sterker nog, Paulus zegt in 1 Korintiërs 1 zelfs

dat het evangelie, Gods wijsheid, voor mensen dwaas is.

Wat bij Prediker nog heel negatief is, dwaasheid is overal, daarvan maakt God iets heel moois.

Onze eigen wijsheid is maar heel beperkt,

maar Gods wijsheid gaat altijd verder,

en er is geen dode vlieg of andere dwaasheid die dat tegen kan houden!

dia 16 – voor mensen is Gods koninkrijk dwaas

Gods wijsheid is de wijsheid van het kruis.

De wijsheid van een God die als baby onder de mensen komt.

De wijsheid van een God die gekomen is om te dienen.

De wijsheid van een God die zich laat kruisigen.

Menselijk gesproken is hij een God die de verkeerde keuzes maakt, een dwaze God.

Zijn koninkrijk is al net zo.

De waarden van dat koninkrijk passen niet in deze wereld.
Dienen, liefhebben, vergeven, jezelf verloochenen.
En óf dat invloed heeft!

dia 17 – christenen maken dwaze keuzes

Dat de kerk na Jezus zo snel gegroeid is,
heeft alles te maken met de dwaze keuzes die christenen
maakten.

Met christenen die niet bereid waren hun geloof af te zweren,
zelfs als ze daarvoor de doodstraf kregen.

Met christenen die zorgden voor de mensen die het niet gemaakt
hadden,

ook al ging dat ten koste van hun eigen succes.

Want in Gods koninkrijk gaat het niet meer om jou.

Het gaat er niet meer om of jij wel of niet geslaagd bent.

Het gaat om liefde, hoe dwaas het ook is.

4. Wees dwaas voor mensen

dia 18 – wees dwaas voor mensen

Prediker heeft het over dat wijsheid beperkt is,
dat er overal dwaasheid is,

en dat leven niet een kwestie van goed nadenken is.

Ja, het is beter om wijs te zijn dan dwaas te zijn,
maar je hebt het leven echt niet in de hand.

Daarmee is je leven nog niet waardeloos.

Er is iets veel beters dan ons vertrouwde leven: Gods
koninkrijk.

Dus wees dwaas voor mensen en zoek Gods koninkrijk!

dia 19 – het gaat niet om jouw leven maar om Gods koninkrijk

Dan gaat het niet meer om jouw leven,
maar om God en om zijn koninkrijk.

In de keuzes die we maken,

gaat het er niet om dat we er zelf beter van worden,
maar dat Gods koninkrijk alles in ons leven doortrekt.

Dan maken we keuzes die in de ogen van de wereld dwaas zijn.

Christenen in de eerste eeuwen deden dat heel duidelijk.
En ook verderop uit de kerkgeschiedenis,
zijn prachtige verhalen bekend van christenen die dwaze keuzes
durfden te maken.

Bijvoorbeeld in de Middeleeuwen,
toen de pest rondging, een zeer besmettelijke ziekte.
Het waren christenen die de zieken durfden te verzorgen.
Van een Koreaanse student in Kampen
hoorde ik eens dat ze daar in de kerk elke ochtend om half zes
bij elkaar komen
voor bijbelstudie en gebed.
Met mijn ochtendhumeur heb ik daar groot respect voor!

dia 20 – durf je dwaze keuzes te maken?
Ik ben wel eens bang dat wij dat verleerd zijn.
Verleerd om dwaze keuzes te maken,
verleerd dat het christelijk geloof ook best iets mag kosten,
ja, dat het je zelfs je leven kost.
Laat ik uitleggen waarom ik dat denk.

We hebben het druk met ons leven en de keuzes daarin.
We moeten van alles, en alles moet steeds beter.
Het lijkt wel alsof voor christenen
precies dezelfde dingen belangrijk zijn als voor niet-
christenen,
alleen hebben christenen de kerk nog als extra.
Maar christenen zijn net zo goed druk
met school, werk, hobby's, sport, vakanties,
uit eten, huis en hypotheek, auto en de nieuwste gadgets.
Begrijp me niet verkeerd: dat zijn geen slechte dingen en je
mag succes hebben.
Maar we denken zo gemakkelijk dat dat het leven is.
Misschien herken je daar niets van, dat kan,
ik kan niet in je hart kijken.
Zelfs mijn eigen hart snap ik niet zo goed,
maar ik weet wel dat ik zomaar in die dingen op kan gaan.
En dan geldt wat Prediker zegt:

een beetje dwaasheid laat je zorgvuldig opgebouwde leven omvallen.

dia 21 – dan ben je wijs bij God

Jezus zegt: 'zoek liever eerst het koninkrijk van God'.

Dat is voor mensen dwaas, maar wijs voor God.

Gods koninkrijk zoeken,

dat is niet pas voor als de rest van je leven een beetje op de rit is.

Je leven begint er juist mee.

Christenen mogen best wat wereldvreemd zijn, dat moeten ze zelfs.

Want Gods koninkrijk staat voorop, niet hun eigen succes.

En dan zegt Jezus er ook nog iets achteraan:

'dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden.'

Je hebt het leven niet in de hand,

maar in Gods hand is het veel beter!

Amen.